

O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI

VOL. 2 ISS: 1 (2025)

INSURANCE MARKET OF UZBEKISTAN СТРАХОВОЙ РЫНОК УЗБЕКИСТАНА

INSURANCE

№	MUNDARIJA	Page
1.	YASHIL SUG'URTA ORQALI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA EKOLOGIYANI ASRASH <i>Yuldashev Akromjon Qurbonnazarovich, To'rayev Sherxon Mo'min o'g'li</i>	3
2.	IQLIM O'ZGARISHI TA'SIRIDAGI MOLIVAVIY YO'QOTISHLARDAN HIMOYALASHDA INDEKS SUG'URTALASHNI JORIY ETISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI <i>Yadgarov Akram Akbarovich</i>	6
3.	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH JARAYONLARI TAHLILI <i>Nurullaev Abdulaziz Sirojiddinovich</i>	9
4.	SUFURTA BOZORI VA MOLIVAVIY KONVERGENCIYA JARAËNIDA UNING TRANSFORMACIYASI <i>Xalikov Umid Rahmatullayevich</i>	13
5.	SUFURTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY RESURSLARINI JOYLAŠTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH <i>Mavruova Nilufar Abduxalilovna</i>	18
6.	REGULATORY AND FINANCIAL BARRIERS TO SME DEVELOPMENT IN EMERGING MARKETS (IN CASE OF UZBEKISTAN) <i>Tojiyev Abror Rakhmonalievich, Rakhmonaliev Abbos Abror ugli</i>	21
7.	TIJORAT BANKLARIDA CHAKANA BANK MAHSULOTLARINI SOTISH AMALIYOTINING RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI <i>Yunusova Shaxlo Raximjonovna</i>	24
8.	USING MARKETING STRATEGIES TO ENHANCE THE COMPETITIVENESS OF THE NATIONAL ECONOMY <i>Bobomurodov Kayimjon Homidovich</i>	29
9.	НЕЙРОМАРКЕТИНГ И ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ: ГЛУБОКОЕ ПОНИМАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ВЫБОРА <i>Yuldashev Jamshid Abrorovich</i>	32
10.	ЎЗБЕКИСТОН АҲОЛИСИ ТУРМУШ ДАРАЖАСИДАГИ ТАФОВУТЛАРИНИНГ ИҚТИСОДИЙ- СТАТИСТИК ТАҲЛИЛИ <i>Илёсова Дилбар Исмоил қизи</i>	35
11.	KORPORATIV TUZILMALARDA AKSIYALAR BOZORIDAN MOLIVAVIY RESURSLAR JALB QILISHNI TAKOMILLASHTIRISH <i>Xasanov Xayrullo Nasrullayevich</i>	38
12.	ISHSIZLIKNI KAMAYTIRISH UCHUN KICHIK VA O'RTA BIZNESNI RIVOJLANTIRISH <i>Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi, Tohirjonov Rahmatillo Farhodjon o'g'li, Hayitaliyev Jahongir Komiljon o'g'li</i>	41
13.	SOLIQ BAZASINI ANIQLASH METODOLOGIYASIGA OID UMUMIY NAZARIYA VA YONDASHUVLAR <i>Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna</i>	43

СУГУРТА КОМПАНИЯЛАРИНИНГ МОЛИЯВИЙ РЕСУРСЛАРИНИ ЖОЙЛАШТИРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ

Маврулова Нилуфар Абдухалиловна

и.ф.д., доц. ТДИУ

email: mavruovanilufar7@gmail.com

ARTICLE INFORMATION	ABSTRACT
Volume: 2 Issue: 1 DOI: https://doi.org/10.55439/INS/vol2_iss1/246	Мақолада суғурта компанияларининг иқтисодий ёта йирик инвестиция манбаи сифатида намоён бўлиши ифодаланган. Суғурталовчиларнинг молиявий ресурсларни жойлаштириши ва унинг самарадорлиги таҳлили ўтказилган ҳамда инвестиция портфелини янада кенгайтириш ва оптималлаштириш масалалари ўрганилган. Шунингдек, мазкур йўналишларнинг жорий этилиши орқали суғурта соҳасида эришилиши кутилган натижалар баён қилинган.
KEYWORDS	суғурта, инвестиция фаолияти, молиявий ресурс, инвестиция объектлари, инвестиция портфели, суғурта мукофотлари, устав капитали, захира.

Кириш (Введение /Introduction)

Жаҳонда суғурта компаниялари энг кўп молиявий ресурс тўпланадиган соҳа сифатида эътироф этилади ва бу жиҳат уни йирик инвестиция манбаига айлантиради. Суғурта компанияси бошқа молиявий ташкилотлар (банклар, фонд биржалари, инвестицион фондлар, пенсия жамғармалари ва бошқалар) билан бир қаторда мамлакат молия бозорининг ажралмас қисми ҳисобланиб, давлат молия тизимининг муҳим бўғинини ташкил қилади[1]. Суғурта компанияларида маълум даражадаги пул оқимларининг тўпланиши ва тақсимланиши уларни йирик инвестор сифатида ҳам намоён қилади. Суғурта компаниялари ўзининг асосий фаолиятдан ташқари бошқа фаолият турлари билан шуғулланишига расман рухсат берилганлиги уларнинг фонд бозорларида эркин иштирок этишига шароит яратди.

Суғурта аҳоли ва турли мулкчилик субъектлари билан рўй берадиган қутилмаган нохуш ҳолатларнинг салбий оқибатларини бартараф қилишнинг энг самарали воситаси ҳисобланиб, давлат бюджетининг харажатлар юқини камайтиришда қатнашади. Сўнгги йилларда соҳани такомиллаштириш, хусусан, суғурта бозорини кенгайтириш, суғурта хизматларининг кенг қамровини таъминлаш ва суғурталовчиларнинг молиявий салоҳиятини ошириш борасида қатор ислохотлар амалга ошириб келинмоқда[1]. Хусусан, Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан соҳага жиддий эътибор берилиб, уни жадал ривожлантириш бўйича аниқ вазифа ва кўрсатмалар берилди. 2023 йил 1 мартда ПҚ-108-сон “Суғурта хизматлари бозорини янада ривожлантиришнинг комплекс чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори қабул қилиниб, унда суғурта компанияларининг устав капитали миқдорларини мунтазам ошириб бориш ва бу орқали уларнинг фаолият кўламини кенгайтириш ҳамда молиявий мустаҳкамлигини таъминлаш вазифалари белгиланди, шу жумладан, инвестициялар ҳажмини кўпайтириш орқали иқтисодиётнинг маблағга муҳтож секторларини молиялаштиришни амалга ошириш бўйича аниқ кўрсатмалар берилди[2].

Суғурта компанияларининг молиявий салоҳияти ўз маблағлари ва жалб қилинган маблағлар манбаси асосида шаклланади. Шу маънода, суғурта компанияларининг молиявий ресурслари уларнинг молиявий салоҳиятини белгилаб беришини айтиб ўтиш жоиз. Суғурталовчиларнинг устав капитали миқдорлари уларни давлат рўйхатида олишда шакллантирилади. Шакллантирилган устав

капитали суғурта компаниялари учун фаолиятни бошлашнинг дастлабки босқичида асосий молиявий асос бўлиб ҳисобланади. Суғурталовчиларнинг устав капитали турли хил манбалардан шакллантирилади, дастлабки минимал миқдор таъсисчи юридик ёки жисмоний шахслар томонидан шакллантирилса, кейинчалик фаолият давомида ташкилотга турли йўналишларда келиб тушадиган даромадлар, олинган соф фойда, акцияларни сотишдан тушум ва бошқа манбалар ҳисобидан тўлдирилади, бироқ қарз маблағлари, кредитга олинган маблағлар ҳисобидан шакллантиришга йўл қўйилмайди. Суғурта компанияларининг молиявий салоҳияти ва ресурслари шаклланишида унинг даромадлари ва сарф қилинувчи харажатлари асосий манба бўлиб ҳисобланади.

Адабиётлар таҳлили (Обзор литературы / Literature review).

Суғурта компанияларининг молиявий ресурсларини жойлаштириш масалалари, унинг назарий-амалий жиҳатлари хорижлик олимлар Макейкина С.М. ва Лёшин С.С.ларнинг «Инвестиционная деятельность страховых компаний как фактор повышения их финансовой устойчивости в условиях экономической рецессии» номли, Козлова О.Н.нинг «Инвестиционная деятельность страховых организаций: возможности, перспективы и направления развития» номли илмий мақолаларида тадқиқ қилинган. Ўзбекистонлик иқтисодчи олимлардан Кенжаев И.Ф.нинг “Суғурта ташкилотларининг молиявий ресурсларини жойлаштириш самарадорлигини ошириш йўллари” мавзусидаги тадқиқот ишларида суғурталовчиларнинг инвестиция имкониятларини кенгайтириш юзасидан устувор йўналишлар илгари сурилган.

Тадқиқот усуллари (Методы исследования /Methodology).

Тадқиқотни бажариш жараёнида тизимли таҳлил ва ёндашув, мантикий ва таркибий таҳлил қилиш, гуруҳлаштириш ва умумлаштириш, эксперт баҳолаш ва прогностлаштириш, ўзаро ва қиёсий таққослаш усулларида фойдаланилди.

Таҳлил ва натижалар (Анализ и результаты /Analysis and results).

Суғурта фаолиятида ташкилотнинг молиявий ресурслари ҳаракати ўзига хос характерга эга. Суғурта фондини шакллантиришда суғурта қилдирувчиларнинг барчаси бирдек қатнашади (албатта суғурта объектининг суммаси ва унга таъсир

этувчи рискларнинг рўй бериш эҳтимоллигига кўра), бироқ ундан фақат объектига зарар етган сугурталанувчиларгина фойдаланади, сугурта ходисаси рўй бермаган шартномалар бўйича тўланган сугурта мукофотлари қайтарилмайди. Сугуртанинг ҳар иккала соҳасида ҳам молиявий ресурслар ҳаракатининг асосини даромад ва харажатлар ташкил этади: сугурталовчиларнинг асосий даромад манбаи бу – сугурта мукофотлари тушуми бўлса, энг катта харажати зарарланган сугурта объектларига тўланадиган сугурта қопламалари ҳиссасига тўғри келади. Шу икки кўрсаткич орасидаги фарқ, яъни сугурта компаниясининг барча даромадлари ва харажатлари амалга оширилгандан сўнг юзага келадиган фарқ вақтинча бўш пул маблағлари сифатидаги молиявий ресурсларни ифодалайди ва соҳани тартибга солишчи меъёрий ҳужжатларнинг тегишли моддаларига мувофиқ, диверсификация шартларида уларни йўналтиришга рухсат этилади. Сугурталовчилар ўз молиявий ресурсларини инвестиция объектларига жойлаштиришдан асосий мақсад ўз фаолиятдан тўғри ва оқилона фойдаланиш орқали молиявий самарага эришишдир. Бунинг учун сугурта компанияси инвестиция портфелининг барқарорлигини таъминлаш шарт, шунда унинг барқарорлиги ва рақобатбардошлиги ошиб боради. Маълумот сифатида эътироф этиш жоизки, халқаро амалиётда сугурта компаниялари сугурталанувчилар олдидаги молиявий мажбуриятларини кўп ҳолларда сугурта фаолиятдан олинган даромадлардан эмас, айнан қўшимча инвестиция фаолиятдан олинган даромадлардан компенсациялайди. Соҳа ривожланган давлатларда сугурта мукофотларининг зарарлилик индекси айрим ҳолларда 90-93 фоизни ташкил қилади, бундай ҳолларда ташкилотда сугурта мукофотлари ҳисобидан шакллантирилган сугурта захиралари мажбуриятларни тўлиқ қоплашга етмайди ва айнан инвестиция фаолиятдан олинган даромадлар эвазига мажбуриятлар бажарилади.

Мамлакат ичкарасидаги мавжуд инвестицион имкониятларни тўлиқ ишга солиш учун мамлакатда қулай инвестиция муҳитини яратиш муҳим ҳисобланади. Қулай инвестиция муҳитини яратишнинг асосий шартларидан бири инвестиция учун йўналтириладиган молиявий ресурсларнинг самардорлигини таъминлашдир. Иқтисодиётга зарур даражадаги инвестицияларни жалб қилиш ва уларнинг самардорлигини таъминлаш хўжалик юритувчи субъектларнинг инвестицион фаоллигини оширишга ва барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашга олиб келади[4].

Мамлакатдаги инвестицион фаолиятни муваффақиятли амалга ошириш, унинг ҳажмини кўпайтириш ҳамда самардорлигини таъминлашда сугурта компаниялари инвестицион фаолиятининг ривожини долзарб аҳамиятга эга. Чунки инвестиция фаолиятида сугурта компаниялари икки вазифани: ташқи ва ички инвестицияларни турли рисклардан сугурталаш ҳамда инвестор сифатидаги фаолиятни амалга оширади. Сугурта компаниялари фаолиятининг моҳияти бу табиат ва жамиятда юзага келадиган турли кўринишдаги рисклар юзага келиши билан боғлиқ зарарларни қоплаш ва ушбу хизмат эвазига сугурталанувчи юридик ва жисмоний шахслардан олинладиган сугурта мукофотларини тўплаш ҳамда қўшимча даромад олиш мақсадида ўз маблағлари, тўпланган ҳамда жалб қилинган маблағларни қайтариш шarti билан вақтинчалик турли соҳаларга жойлаштириб, келажакда маълум инвестицион даромад олишдан иборат. Сугурта компаниясининг юқорида келтириб ўтилган маблағларни турли соҳаларга жойлаштириш фаолияти амалиётда инвестицион фаолият деб юритиб келинмоқда. Инвестицион фаолият сугурта компанияси молиявий ресурсларни жойлаштириш фаолиятининг асосини ташкил этади.

Ташкилотнинг инвестиция имкониятлари, маълумки, асосий фаолият натижаларига боғлиқ бўлади, сабаби сугурта шартномаси даврида сугурта мукофотлари сугурта фондларида сақланади, шартнома муддати тугагандан сўнг фондда қолган маблағлар инвестиция муҳитини яратади, демак мамлакатдаги сугурта компаниялари фаолиятининг ривожланиш тенденциялари таҳлилини ўрганган ҳолда сугурта компанияларининг инвестиция фаолиятига баҳо бериш мумкин. Шу ўринда айтиш жоизки, сугурталовчилар молиявий ресурсларни тўғри ва оқилона йўналтириш орқали юқори самарадорликка эришади, хусусан, Ўзбекистонда бу амалиёт бугунги кунда фаол қўллаб келинади. Молия бозорининг аксарият иштирокчилари сугурталовчиларнинг бўш пул ресурсларини жалб қилишни ҳар икки томон учун манфаатли, деб ҳисоблайди ва

сугурталовчиларнинг сугурта портфели шаклланишига имкон беради.

Сугурта компаниялари ўз ресурсларини инвестиция объектларини молиялаштириш мақсадида йўналтириш орқали ҳам ўз

1-жадвал

Сугурталовчилар молиявий ресурсларининг инвестиция объектлари

Кўрсаткичлар	30.06.2023		30.06.2024		Ўзгариши, фоизда
	млн.сўм	жамига нисбатан фондда	млн.сўм	жамига нисбатан фондда	
Жами инвестициялар, жумладан:	5 189 971	100%	6 111 360	100%	+17,8%
Депозитлар:	3 292 385	63,4%	4 052 224	66,3%	+23,1%
Қимматли қоғозлар	1 267 653	24,4%	1 288 737	21,1%	+1,7%
Займлар	51 140	1,0%	76 028	1,2%	+48,7%
Қўчмас мулк	425 570	8,2%	598 136	9,8%	+40,5%
Ташкилотнинг устав фондидagi иштирок	119 323	2,3%	88 210	1,5%	-26,1%
Бошқалар	33 900	0,7%	8 025	0,1%	-76,3%

молиявий барқарорлигини оширади, сугурта тизими барқарор ривожланаётган давлатлар тажрибасига кўра, сугурта компанияларининг инвестиция фаолиятдан оладиган даромадлари асосий фаолиятдан оладиган даромадларидан юқори, бу эса уларда сугурта мукофотларининг зарарлилик коэффициенти юқори эканлигини билдиради. Жадвалга кўра, ҳисобот даврида ҳам ўтган йиллардаги каби жами йўналтирилган молиявий ресурслар ҳажмида банк депозитлари ва қимматли қоғозларнинг улуши салмоқли бўлган ва умумий ҳисобда 88 фоизни ташкил қилган. [5].

Умуман олганда, сугурта бозорининг молиявий салоҳияти ўртача 16 фоизга ўсиб борган ва бу ҳолат инвестиция имкониятларини оширган. Ўзбекистонда сугурта компаниялари молиявий ресурс билан таъминлаш борасида мамлакат тижорат банкларининг асосий ҳамкори ҳисобланади. Буни шу билан изоҳлаш мумкинки, умумий сугурта соҳасида фаолият юритувчи айрим ташкилотлар айнан тижорат банклари таъсисчилигида ташкил этилган бўлиб, мазкур банklar ўз фаолиятида юзага келадиган рискларни, жумладан, кредит қайтмаслиги каби молиявий рисклар, мол-мулкнинг шикастланиши билан боғлиқ техник рисклар, ходимларнинг меҳнат фаолиятида юзага келадиган саломатликка оид рискларни ҳамкор сугурта ташкилотларида бозор иқтисодиёти талабларига риоя этган ҳолда сугурталайди. Ўз ўрнида, мазкур сугурта компаниялари бўш пул маблағларини ҳамкор тижорат банкларига ресурс сифатида тақдим этади ва ундан фойдаланганлик учун фоиз ҳисобида даромадга эга бўлади. Жадвалга кўра, сугурта компаниялари томонидан амалга оширилган инвестицияларнинг 66,3 фоизи омонатларга жойлаштирилмоқда, бу молиявий ресурслар ҳаракатининг энг оддий кўриниши ҳисобланади. Жаҳон сугурталовчиларининг молиявий ресурслари фонд биржалари орқали ҳаракатланади. Фонд бозори юридик ва жисмоний шахсларда мавжуд бўш маблағларнинг иқтисодиётнинг барча тармоқларига трансформацияланишига имконият яратади. Сугурталовчиларнинг фонд бозоридаги фаолиятини такомиллаштириш ресурсларни ишончли жойлаштиришда, реал ишлаб чиқариш билан узвий боғлиқлигини таъминлашда, қўшимча ресурслар жалб қилинишида муҳим омил саналади. [6].

Молиявий хизматлар бозорининг муҳим таркибий қисмларидан ҳисобланган фонд ҳамда сугурта бозорлари капиталга муҳтож тармоқларни қўллаб-қувватлаш орқали иқтисодиётнинг барқарор ривожланиши рағбатлантиради. Фонд бозорининг ривожланиши иқтисодий фаолиятнинг кенг қўламли жиҳатлари билан боғлиқлиги бутун иқтисодиёт ривожига таъсир кўрсатадиган энг муҳим омил сифатида кўринади. Шунингдек, сугурта бозори ҳам унинг фаолиятига ҳамда ривожланишига таъсир кўрсатадиган асосий тармоқлардан бири ҳисобланади. Бугунги кунда фонд ва сугурта бозорининг иқтисодий ислохотларни тубдан янгилаш жараёнидаги ролини ошириш ҳамда уларнинг ўзаро фаолиятини такомиллаштириш мамлакат олдида турган устувор вазифалардан бири саналади[7]. Сугурта компаниялари фонд бозорида, биринчидан, устав капитални шакллантириш ва кўпайтириш ҳамда айланма маблағларга бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида қимматли қоғозлар эмитенти сифатида; иккинчидан, уларнинг фаолият туридан, яъни вақтинча жалб қилинган бўш маблағларга эғалигидан келиб чиқиб уларни қимматли қоғозларга йўналтирувчи инвестор сифатида; учинчидан, фонд бозорида инвестиция

воситачиси сифатида; тўртинчидан, фонд бозоридаги рискларнинг сугурталовчиси сифатида намоён бўлади. [8].

Ўзбекистон Республикаси истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги мамлакат сугурта бозорида нафақат сугурта фаолиятини тартибга солиш, балки унинг ривожланиши, аҳоли орасига кириб бориши, сугурта хизматлари билан таъминланганлик индексини ошириш, бу мақсадларга эришиш учун эса, оммавий ахборот воситаларида соҳанинг мазмун-моҳиятини намоён этишга қаратилган тадбирларни ўтказишда ва шу орқали сугурта маданиятини юксалтириш борасида муҳим дастак вазифасини ўтамоқда. [9]. Шунингдек, сугурта бозорининг шаффофлигини ошириш, сугурталовчилар фаолиятига доир маълумотларнинг очиқлигини таъминлаш, бу орқали сугурталанувчи ва потенциал сугурталанувчилар қизиқишини ошириш ҳамда аудиториясини кенгайтириш мақсадида ҳар ҳисобот даври учун сугурта компанияларининг фаолият натижалари оммавий ахборот воситаларида эълон қилиб борилмоқда. Умуман олганда, бугунги кунда маҳаллий сугурталовчиларнинг банкларга инвестиция қиритишдан манфаатдорлиги юқори бўлиб, бунинг тижорат банкларининг сугурталовчилар устав капиталида фаол иштирок этиши билан изоҳлаш мумкин. Шунингдек, банк депозитларида йўналтирув инвестиция маблағларининг ликвидлигини таъминлаш борасида ҳам ишончли, деб ҳисоблайди аксарият сугурталовчилар. [10].

Ҳар бир сугурталовчи молия йили аввалида ўзининг молиявий ресурсларини шакллантириш ва ундан фойдаланишни тўлиқ акс эттирувчи стратегик дастурни мукамал ишлаб чиқиши лозим. Бу дастур шунчаки ҳужжат эмас, балки компаниялар молия йили давомида тўлиқ амал қиладиган ва қўзланган самарадорликка эришиш учун хизмат қиладиган механизм бўлиб ҳисобланиши зарур. Дастурда сугурта компаниясининг инвестиция портфели таркиби ўрганилиб, уларнинг жами сугурта портфелидаги ҳиссаси катъий белгилаб олинishi ва ўз ўрнида сугурта компанияси дастурдан четга

чиқмаган ҳолда ўз инвестицион фаолиятини ташкил этиши зарур, шу орқали ташкилотнинг молиявий ресурслари тизимли бошқарилади.

Хулоса (Заключение/Conclusion).

Сугурта компанияларининг молиявий ресурсларини жойлаштириш ва уларнинг самарадорлигига эришиш юзасидан қуйидаги хулосаларга келинди ва айрим таклифлар ишлаб чиқилди:

1. Сугурта соҳасини самарали ташкил этиш, амал қилиш доирасини кенгайтириш, сугурталовчиларнинг капиталлашув даражасини, тўлов қобилиятини ва молиявий мустаҳкамлигини ошириш, уларнинг инвестицион жараёнлардаги иштирокини рағбатлантириш мақсадида ҳукумат томонидан бир қатор қулайликлар ва енгилликлар яратиб келинмоқда. Бугунги кунда сугурта бозорида мавжуд 35 та сугурта компаниясининг барчаси ҳам ўз молиявий ресурсларини инвестицияга йўналтиришга тайёр эмас. Демак, улар томонидан тўпланадиган сугурта мукофотлари ҳажми инвестиция имкониятини белгиламайди, балки сугурта мукофотларининг зарарлилик даражаси қанчалик паст бўлса, инвестиция имконияти шунча юқори бўлади.

2. Сугурта мукофотлари келиб тушган пайт билан сугурта қопламасини тўлаш даври ўртасида вақтинча бўш ресурслар вужудга келади ва улар инвестиция капиталига айланади. Шу сабабли, саноати ривожланган мамлакатларда сугурта бозори иқтисодиётга барқарор таъсир кўрсатувчи омил сифатида тан олинади.

3. Сугурта компанияларининг белгиланган минимал устав капитали миқдорларини шакллантириши назорат остига олинган бўлиб, бу миқдорлар иқтисодиёт ривожлангани сари ошириб борилиши мақсадга мувофиқ. Устав капитали миқдори сугурталовчининг хизматлар қўламини кенгайтиради, бу эса ўз навбатида катта ҳажмдаги молиявий ресурсларнинг вужудга келишини таъминлайди ва уларнинг самарали ҳаракатини юзага келтиради. Сугурта компаниялари ўз молиявий ресурслари орқали иқтисодиётнинг барқарор ўсишини таъминлашга сезиларли ҳисса қўшиш баробарида жамият учун манфаатли хизмат кўрсатувчи соҳага айланади.

References:

1. Маврулова Н.А. Сугурта ташкилотларининг инвестиция имкониятларини ошириш. // “Молия” илмий журнали. – Тошкент, 2021. 5-сон.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 1 мартдаги ПҚ-108-сон “Сугурта хизматлари бозорини янада ривожлантиришнинг комплекс чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори.
3. Маврулова Н.А. Сугурта компанияларининг молиявий барқарорлигини таъминлашда қайта сугуртанинг ролини ошириш. И.ф.ф.д. PhD илмий даражасини олиш ёзилган диссертация. Тошкент, 2019 йил.
4. Кенжаев И.Ғ. Сугурта ташкилотларининг молиявий ресурсларини жойлаштириш самарадорлигини ошириш йўллари. И.ф.ф.д. PhD илмий даражасини олиш ёзилган диссертация автореферати. Тошкент, 2019 йил.
5. Абдуллаева Н.А. Сугурта компанияларининг фонд бозоридаги фаолиятини такомиллаштириш. И.ф.ф.д. PhD илмий даражасини олиш ёзилган диссертация автореферати. Тошкент, 2022 йил.
6. <http://www.napp.uz> – Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлигининг расмий сайти маълумотлари.
7. Qo'ldoshev Qamariddin Mansurovich, & Yo'ldosheva Aziza Muzaffar qizi. (2024). SUG'URTANI RIVOJLANTIRISHDA MARKETINGNING ROLI. Insurance Market of Uzbekistan, 1(11), 1–3. Retrieved from <https://insurance.tsue.uz/index.php/journal/article/view/208>
8. Баратова Динора Алишеровна. (2024). СУГУРТА БОЗОРИ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ ВА ИННОВАЦИЯЛАР. Insurance Market of Uzbekistan, 1(12), 51–52. https://doi.org/10.55439/INS/vol1_iss12/236
9. Матиязова Санобар Ражаббайовна. (2025). ЎЗБЕКИСТОН СУГУРТА БОЗОРИДА ВОСИТАЧИЛИК ФАОЛИЯТИНИ ЭКОНОМЕТРИК ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ ВА ПРОГНОЗЛАШ. Insurance Market of Uzbekistan, 1(12), 1–3. https://doi.org/10.55439/INS/vol1_iss12/220
10. Озатбеков Юсупхон Фарход ўғли. (2024). ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИДА ЙЎЛОВЧИ ТАШИШ ФАОЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ. Insurance Market of Uzbekistan, 1(11), 26–29. Retrieved from <https://insurance.tsue.uz/index.php/journal/article/view/215>